

AZITAN SAĞ KARŞISINDA DAĞINIK SOL

Son Kayseri olayları üzerine beni çok düşündüren ve canımı sıkan şey, “Bu gidişin sonu ne olacak?” sorusu kadar, hatta ondan da daha fazla, “İlericilerin, sol kanadın bu durumu ne?” sorusu oldu. İlericiler, sollar, sosyalistler, gericiler kadar bile örgütlü, hareketli, mücadeleci olmazlarsa (aslında çok daha fazla böyle olmaları gerekir) dillerden düşürülmeyen anti-emperyalist, millî bağımsızlıktan ve Anayasa’dan yana mücadele nasıl kazanılacak, düzen emekçi halk kitlelerinden yana nasıl değiştirilecek?

Tepkilere bakıyorum: Suçlayıcı bildiriler, demeçler, yazılar ötesine geçmiyor. Bir taraf, işbirliği, güçbirliği, feodal kalıntı ağalardan ve işbirlikçi sermayeden gayri bütün millî güçlerin birlikte mücadelesi edebiyatını dillerinden düşürmedikleri halde asıl mücadelelerini sol içindeki sosyalistlere karşı veriyor. Bu mücadeleyi fikir düzeyinde yapsalar neyse. Sol hareketlerde fikir mücadelesi, hem de sert ve kesin mücadele olur ve bu bir sıhhat alâmetidir, meram, sorunlara açıklık getirmek, Türkiye için en doğru yolu bulabilmek olursa. Ama öyle olmuyor. Tezyif ve tahkirler, iftira ve yalanlarla yürütülüyor bu kampanya. Ve sonuç, güçbirliği değil, güçlerin bölünmesi, dağılması oluyor, gericilerin ekmeğine yağ sürülüyor.

Bir başka taraf, TİP yönetimi ise olaydan iki gün sonra bir demeçle yetiniyor. Oysa Kayseri TİP il merkezi de tahrip edilmiş, ertesi gün de Şarkışla TİP merkezi saldırıya uğramış. Bu saldırıları yapanları, yaptırımlara şikâyet etmekle iş biter mi? Anlaşılan, “Aman seçim öncesidir, fazla dırıltı çıkmasın” gibi bir düşünceyle hareket ediliyor. Oysa bilinen bir gerçektir ki, ne kadar sinilir, geri çekilirse, karşı taraf o kadar tecavüzü artırır, tepesine biner insanın. Bir parti olarak kanunlara saygılı olmak, kanun sınırları dışına çıkmamak ayrı şey. Anayasa hak ve hürriyetlerine sahip çıkıp onları kullanarak kanunları çiğneyen saldırgan gericilerin karşısına fiilen çıkmak ayrı şey. Örneğini 1965’de Bursa kongresi gericilerin saldırısına uğrayıp partili arkadaşların canına kastedildikten bir hafta sonra Parti Bursa’nın burnunun dibindeki Yalova’da kongre yapmıştı. “Aman yine olaylar olur, toplantıyı erteleyelim” düşüncesi kimsenin aklından geçmemişti. Partililer o toplantıya, kanunlara riayetkâr olma, ama kanunsuz saldırılar tekrarlandığı takdirde de meşru nefis müdafaaasında bulunmak azim ve kararıyla gitmişti. Bunu anlıyan karşı taraf kılımı bile kıpırdatamamıştı.

Gericilerin saldırı olayları karşısında basında öteden beri görülen bir üçüncü tepki, “Bu böyle gitmez. Gericiler ve onları destekleyen, kışkırtan iktidar kendi kuyularını kazmaktadırlar. Türkiye’de bu gidişe “dur” diyecek kuvvetler vardır ve bir gün dur denecektir,” mealindedir. Ama burada da benim aklıma şu soru geliyor: Böylelerinin, yani tüm Atatürkçülerin, ilericilerin, solların, sosyalistlerin bugünden “Dur” deme çizgisinde yapabileceğimiz bir şeyler yok mudur? Emekçi halka, “Anayasa hak ve hürriyetlerine sahip çık, onları kullan, toprak reformu için, tefeciliğin önlenmesi için, tütün sorunu v. b. için mitingler düzenle, yürüyüşler yap,” diyoruz.

Peki, önce bizlerin Anayasa hak ve hürriyetlerini kullanarak “Gericiliğe dur!”, “Türkiye Endonezya değildir!” mitingleri, yürüyüşleri tertiplememiz gerekmez mi? Hal-ka verdiğimiz talkını önce bizler uygulamaya geçsek nasıl olur? Son gençlik olayları, boykotlar ve işgaller biçimini alması dolayısıyla, sol kanatta tartışmalara, eleştirilere yol açtı. “Anarşizmdir, iktidarın kasıtlı kışkırtmaları, ajanları vardır,” yollu sözler edildi ve bu hareketlerle ilgilenilmedi. (Oysa bu kadar geniş ve sürekli öğrenci hareketleri kışkırtmalarla izah olunamaz, anarşist eğilimle suçlanıp ihmal edilemezdi. Gençlerle mutlaka bir diyalog kurulması, sorunların birlikte tartışılması, olumsuz eğilimler görülüyorsa bunların olumlu yöne dönüştürülmesi için azimli ve ısrarlı çaba gösterilmesi gerekirdi). Ama Kayseri olaylarına karşı aktif bir ilgi göstermek için hiç bir sebep ileri sürülemez. TÖS izinli, kanunsal bir toplantı yapıyordu. Dükkânları basılıp harap edilen vatandaşlar meşru yayınları satarak kanun teminatı altında hayatlarını kazanıyorlardı. (Nerede kaldı Demirel’in meşru ticaret, meşru kazanç savunuları?). TİP il merkezi, kanun teminatı altında bir partinin kanunî il örgütünün çalışma yeri idi. Saldırıya uğrayanlar yüzde yüz kanun tarafında, saldırılar yüzde yüz kanunsuzluk tarafında idiler. Böyle bir olay karşısında dahi ilerici-ler, sollar, sosyalistler -aralarındaki tartışmalar, kavgalar mahfuz kalarak- gericilere karşı ortak etkin bir tepkide bulunamazlarsa, ne zaman, nerede bulunacaklar? Zaten işbirliği, güçbirliği demek, aralarında ayrılıklar bulunanların bazı temel ortak noktalarda birleşebilmeleri demektir. Ayrılıklar yoksa, esasen işbirliği, dayanışma söz konusu olmaz, hepsi aynı hareket ve örgüt içinde olurlar.

Düşünüyorum: Kayseri’de bir “Anayasayı Savunma”, veya “Gericiliğe Dur” mitingi ve yürüyüşü yapmak için Kayseri’ye gitmek “zahmeti”ne katlanacak kadar yeter sayıda ilerici, sol, sosyalist yok mudur bugün Türkiye’de? Fazlasıyla vardır. Ama bu girişimi üstlenecekler, düzenliyecekler yok, veya varsa da hareketsiz kalıyorlar. Kayseri’de olmazsa bir başka merkezde, daha büyük bir merkezde de yapılabilir. Sorun kapanmış değildir, gericilerin saldırıları iktidarın himayesinden ve sol kanadın hareketsizliğinden daha da cesaretlenerek devam edecektir.

Gericilere, Anayasa dışı hareketlere karşı en bilinçli” örgütlü, disiplinli ve en cesur mücadeleyi vermek, işçi sınıfı partisine, TİP’e düşer herkesten önce. Bildiri yayınlamak, demeç vermek, iktidarı suçlamak yeterli değildir gericilerin gemi azıya aldıkları bugünde. Böyle sinmiş, hareketsiz bir tutum oy da getirmez Parti’ye. Halkın, Parti’nin mücadele gücüne, cesaretine inanması gerekir. Hep biliyoruz, TİP’e yatkın olan halkın bile temel bir tereddüdü var: İktidara gelmeden önce hep vaat ediyorlar, ama geldikten sonra sözlerini tutmuyorlar. Bu Parti dediklerini yapar mı, yapabilir mi? Şimdiden, “Bu Parti başka parti. Bu Parti yiğit, becerikli, sözünün eri bir parti” inancı yaratmalıyız emekçi kitlelerde.

Başta Parti olmak üzere, bütün ilerici kuruluşlar bu yolda çabalara girişmekle yükümlüdürler. İlericiliğin en önemli belirtilerinden biri de faşizm özentilerine karşı, demokratik hakların mücadelesini vermek ve demokratik ortamı ilerletmektir.

Sonra, partili, partisiz biz sol, sosyalist aydınlar da görevimizi yapmıyoruz gereğince. Emekçi kitlelerin egemen sınıflarca, yobazlarca şartlandırılmış durumundan, kitlelerin yeterince hızlı bilinçlenmediğinden yakınıyoruz. Ama kitleler, bilinçli kadroların halk içinde ve halkla birlikte sürekli ve azimli çalışmalarıyla bilinçlenir

ve örgütlenip ülke hayatında etkin bir politik güç haline gelebilir. “Halkı bilinçlendirip örgütleyerek seçim yoluyla sosyalist bir iktidarın gerçekleşmesi uzun, yavaş bir süreç” diye düşünenler; veya, “Egemen sınıflar asla iktidarı elden bırakmazlar, Amerika da sosyalist bir iktidara müsaade etmez” düşüncesiyle, veya “Azgelişmiş ülkelerde sosyalizme bu yoldan gidilemez” kanısıyla başka çözüm yollarının gerçekleştirilebileceğini hesaplayanlar, esasen halk kitleleri arasında böyle bir çalışmayı lüzumsuz görüyorlar. Türkiye’nin şartlarında. Anayasa çerçevesi içinde iktidara gelmenin mümkün olabileceğine inananların bir kısmı ise, gittikçe, kitleleri bilinçlendirip örgütlemek, Anayasa hak ve hürriyetlerine sahip çıkartıp politik mücadeleye sokmak işini bir kenara iteleyerek, her ne pahasına oy toplama kaygusuna düşüyorlar, oyları artırmanın yüzeysel çare ve yollarını arıyorlar. Ve gitgide, sanki TİP de öbür partiler gibi oy toplayıp, öbür partiler gibi kolayca iktidara gelebilirmiş gibi bir hava yayılıyor ortalığa. Oysa Anayasa çerçevesi içinde seçimlerle iktidara gelmeyi ön görmek, bu işin kolay olacağı demek değildir. Sadece programı ile, iktidara geldiği zaman köklü dönüşümler yapmayı ön-görmesiyle değil, örgütlenmesi ve çalışmasıyla da TİP başka partilerden, burjuva partilerinden farklı olmak zorundadır. Halk kitleleri içinde sistemli, sürekli, bilinçli çalışmalar yapmak; millî bağımsızlıktan ve Anayasa’dan yana, sömürücü egemen sınıflara ve ağababaları Amerikaya karşı sürekli ve cesur mücadele vermek durumundadır. Sadece bildiriler, demeçler, radyo konuşmaları ve arasıra Anadolu gezileriyle bu iş olmaz. Bunlar yapılır, ama yeterli değildir. Sekiz yıllık, objektif şartların gerektirdiği genişlemesine bir büyüme ve memleket yüzüne yayılma aşamasından sonra sağlam örgütlenme ve eylem içinde eğitimin yanı sıra, eyleme ilişkin ve eyleme dönük daha teorik eğitim sorununu Parti önemle gündemine almak ve baş sorun olarak almak zorundadır bugün. Bu sorun ciddiyetle ele alınıp çözüm rayına oturtulursa ve de Parti gericiliğin saldırılarına, bütün Anayasa dışı hareketlere karşı Anayasa hak ve hürriyetlerini kullanarak direnirse, etkin mücadeleye geçerse, hem sosyalist hareket sağlam temellere oturtulmuş olur, halk kitlelerine mal olur, hem de oylar sağlam bir şekilde artar.

Bugün genellikle, sosyalizm için çalışmak bir “ek görev” gibi yapılmaktadır. Günün yirmidört saatinde sosyalizmi düşünmek ve sosyalizm için çalışmak bir insanın hayatını biçimlendiren ve hayatına yön veren bir kural haline geldiği zaman gerçekten sosyalist olunur. Türkiye’de sosyalist hareketin bir talihsizliği, aydınlar ve emekçiler arasından bu nitelikte kadrolar örgütlenme ve politik mücadele eylemi içinde yeterince yetişmeden, hareketin birden yurt çapında yüzeysel genişlemesi olmuştur. Bu hızlı yayılma, örgütün ve örgüt kadrolarının sosyalist niteliğini gerçekleştirme açısından kontrol altında tutulamamıştır ve hâlâ da tutulmak gereği duyulmamaktadır. Mahallî örgütlerde yer yer bilinçli, cesur, mücadeleciler, “günün yirmi dört saatinde sosyalist” arkadaşlar vardır. Genç aydınlar arasında da geçim, kendine bir kariyer yapma gibi sorunları arka plâna atıp sosyalizm için çalışmayı hayatlarının çilesi ve sevinci yapacak gençler yetişmektedir. Geleceğin umudu, bu yeni oluşan sosyalist kuşakla yeni yeni gerçekleri görmeye başlayan işçi - emekçi kitlelerin kenetlenmesindedir. Sağlam örgütlenme-eğitim-politik eylem sorunu ciddiyetle ele alınıp çözüm rayına oturtulduğu gün bu umut gerçekleşme yoluna girecektir.

Emek, Sayı 7, Temmuz 1969